

Onderwerp Evaluatie maatregelen Noorderplantsoen & Stadsstrand (zomer 2022)
ter informatie
Steller Ewoud van Smeden

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	62 37	Bijlage(n)	-	Ons kenmerk	146099-2023
Datum	10-05-2023	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

Medio juni 2021 is n.a.v. de toenemende overlast in het Noorderplantsoen en het stadsstrand een aanvullende set maatregelen in werking getreden. Het doel van het maatregelenpakket was de keerzijde van de groei en populariteit van het Noorderplantsoen en stadsstrand aan te pakken.

Het gaat om de maatregelen: alcoholverbod en stilte na 22 uur bij het stadsstrand en in het Noorderplantsoen; gedeeltelijk barbecueverbod in het Noorderplantsoen waarbij de gemeente barbecueën op afstand van de huizen faciliteert met tegels; verlenging maatregelen Noorderplantsoen met 24/7 alcoholverbod bij speelweide en vijver; gebiedsverboden voor stevige overlastgevers; extra handhaving; extra beheer, toiletvoorzieningen en vuilnisbakken; samenwerkingsafspraken met ondernemers en stimuleren van spreiding van recreatie.

Er is (bestuurlijk) overleg geweest met o.a. de parkcommissie, buurtverenigingen en inwoners die een brief richting het college hebben verzonden.

Naast de getroffen maatregelen zijn we in 2022 gestart met een pilot om een sociale gedragsverandering te bereiken in de openbare ruimte (Noorderplantsoen). Primair wordt er ingezet op het voorkomen van overlast in de brede zin van het woord en het beheersen.

Begin 2022 is er een brief met daarin een evaluatie van de maatregelen naar u verzonden. De periode om de aanvullende maatregelen te toetsen was echter relatief kort. Het was in dat stadium niet mogelijk om in de evaluatie verstrekkende conclusies te trekken. Er is daarom gekozen om ook voor het seizoen 2022 de preventieve acties én de getroffen maatregelen nogmaals te evalueren.

Aanpak evaluatie

Iedereen ervaart overlast op een eigen manier. Dit geldt niet alleen voor bewoners maar ook voor professionals. Luisteren naar bewoners, gebruikers en professionals is dus van groot belang bij het evalueren van de aanpak. Voor deze evaluatie is er gesproken met bewonersverenigingen, omwonenden, politie, ondernemers, handhavers, stadsbeheer, gebiedsteam binnenstad, meldpunt overlast en zorg en andere betrokkenen.

Huidige situatie

De druk op het Noorderplantsoen en stadsstrand blijft ook na de coronaperiode erg hoog. Het zijn beide echte hotspots in de stad Groningen.

Met name geluid in de avond/nacht zorgt bij de direct omwonenden voor veel overlast. Over het algemeen is men tevreden over de getroffen maatregelen. Alleen kan de handhaving in de praktijk niet garanderen dat iedereen zich daadwerkelijk aan de maatregelen houdt.

Er wordt verschillend gedacht over het doel/functie van het Noorderplantsoen. Enkeligen willen het Noorderplantsoen graag oormerken als een rustig natuurgebied. Anderen genieten van de levendigheid en vinden het fijn dat zo veel mogelijk verschillende doelgroepen (veelal zonder eigen tuin) van het Noorderplantsoen en stadsstrand gebruik maken. Veel studenten gebruiken het gebied op warme dagen voor verkoeling en om elkaar te ontmoeten. Er wordt gebasketball, hardgelopen en bootcamp lessen gegeven. Anderen genieten juist van de natuur en de rust. Het Noorderplantsoen en stadsstrand kent een heterogene groep gebruikers.

We vinden het belangrijk dat ook mensen zonder tuin kunnen genieten van openbaar groen in de stad. Het volledig oormerken van het Noorderplantsoen als natuurgebied is dan ook niet aan orde.

Doordat het gebied midden in de stad ligt, zijn er ook veel direct omwonenden. Het lijkt dat er een steeds grote polarisatie tussen de verschillende gebruikers van het park ontstaat. Groepen gebruikers staan steeds vaker tegenover elkaar. Het is belangrijk dat de onderlinge verhoudingen weer normaliseren. Dit is echter makkelijker gezegd dan gedaan.

Op het stadstrand is er op warme dagen sprake van extreme drukte. Ook de grasvelden aanliggend aan het strand liggen vol. Met name voor de bewoners van de containerwoningen, maar ook voor andere omwonenden geeft dit regelmatig overlast. Er wordt veel gedronken, drugs gebruikt en er is ook sprake van geluidsoverlast.

Het stadstrand wordt in de ochtend en middag (ook in de winter) gebruikt door een grote groep recreatieve zwemmers.

Maatregelen

Wij gaan de in 2021 getroffen maatregelen ook de komende periode handhaven. Om de overlast verder tegen te gaan, worden er nog enkele extra maatregelen getroffen. Echter de sleutel tot betere omstandigheden ligt in de preventieve maatregelen en initiatieven van de betrokkenen zelf. Hier zal extra op ingezet worden.

Extra inzet

Naast de politie en handhaving wordt het experiment gestart waarin duidelijk herkenbare personen (gastheer/gastvrouw) in het Noorderplantsoen ingezet gaan worden. Deze personen heten bezoekers welkom, informeren over de geldende regels en gaan desgewenst met de bezoekers in gesprek. Met het doel bewustwording creëren van de bezoekers voor andere partijen. Naast de inzet van de personen zullen alle partijen ook gestimuleerd moeten worden zelf verantwoordelijkheid te nemen. Dit ligt meer aan de preventieve kant.

Er zal nog verder nagedacht worden over het profiel van deze personen. Hierover gaan we in gesprek met verschillende partijen (studentenverenigingen, politie, handhaving, andere gebruikers, etc.). De effectiviteit van deze maatregel staat en valt met de personele invulling. Het aanslaan van de juiste toon is hierin erg belangrijk. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat deze personen gaan handhaven. Dit is de rol van de BOA's en politie. Wel hebben de personen een signaleringsfunctie.

Geluidsdragers

Na 22:00 zal er strenger gehandhaafd worden op geluidsdragers. Deze zullen bij constatering op heterdaad direct in beslag genomen worden.

Barbecue

Omwonenden van het Noorderplantsoen geven aan (met name op warme dagen) last te ondervinden van de barbecuerook. Daarnaast nodigt het barbecueën uit tot extra drinken (en daarbij overlast). Ook wordt er regelmatig naast de daar voor bestemde tegels gebarbecueed. We gaan strenger toezien dat bezoekers daadwerkelijk op de daarvoor bestemde tegels barbecueën. Een totaalverbod gaat ons op dit moment nog te ver. Inwoners van de gemeente Groningen zonder tuin of balkon moeten ook de gelegenheid krijgen in de openbare ruimte te kunnen barbecueën.

Honden

Een deel van de loslooprouten in het Noorderplantsoen tussen (Paviljoen Zondag en de Kerklaan) is opgeheven. Hier geldt weer de aanlijnplicht. De rest van de loslooprouten en de losloopgebieden in het plantsoen blijven wel bestaan. Er is gebleken dat omwonenden en bezoekers van het park veel overlast van spelende en blaffende honden hebben.

Het is ons bekend dat voor hondenbezitters dit niet een bevredigende oplossing is. Er is echter gezocht naar een balans tussen gebruikers, wonen en ecologische waarde van het park. Het is zeker niet de bedoeling hondenbezitters te weren uit het Noorderplantsoen. We kijken samen met het bureau Agents of Change, omwonenden én hondenbezitters naar alternatieven. Daarna gaan we het genomen besluit over het deel loslooprouten effectueren, handhaven en de hekken weghalen.

Vlonder Stadstrand

In gesprekken met omwonenden kwam meerdere keren naar voren dat met name in de nacht het geluid vanaf de vlonder erg storend is. Het geluid wordt over het water nog eens extra versterkt. Aan de andere kant wordt door de zwemmers in de ochtend en overdag veel gebruik gemaakt van de vlonder. Daarom zal middels een pilot de vlonder na 22:00 door een hekconstructie afgesloten worden. Er zal deze zomer gemonitord worden of de maatregel het gewenste effect heeft.

Verspreiding

Op dit moment zijn het Noorderplantsoen en stadsstrand dé hotspots van de stad. We zijn bezig een beweging te creëren naar andere gebieden in de stad (zoals Stadspark, Hoornseplas, Kardinge, het nog te vormen Zuiderplantsoen, etc.). Het effect hiervan zal echter niet op de korte termijn zichtbaar zijn.

Preventieve maatregelen

Het stellen van regels en handhaven is één deel van de oplossing. Dit is echter niet voldoende. Er zal ook gekeken moeten worden naar preventieve maatregelen.

We hebben vorig jaar het bureau ‘Agents of Change’ gevraagd over dit vraagstuk mee te denken. De opdracht is met een jaar verlengd. Dit jaar zal ‘Agents of Change’ naast het Noorderplantsoen ook adviseren over het stadsstrand.

Elkaar ontmoeten is in dit proces cruciaal. Vanuit deze ontmoeting komen er vraagstukken naar boven waar in kleine groepen mee aan de slag wordt gegaan. Agents of Change begeleidt de betrokkenen naar vraagstukken die vervolgens worden geoperationaliseerd waardoor er in de praktijk kleine experimenten ontstaan. Alle omwonenden wordt gevraagd mee te denken, daarnaast worden andere partijen zoals RUG, Hanzehogeschool en studentenverenigingen actief gevraagd mee te denken.

Co-creatie is goed bruikbaar voor het oplossen van complexe vraagstukken en het realiseren van veranderingen in het gebruik van openbare ruimtes (bv Noorderplantsoen of het stadsstrand) in Groningen.

Dat is anders dan dat een vertegenwoordiger vanuit de gemeente komt verantwoorden hoe men tot deze keuze is gekomen en inwoners daar op kunnen reageren. In het traject wordt van alle betrokkenen gevraagd niet alleen ergens iets van te vinden maar ook om mee te werken (open lab bijeenkomsten) aan het proces om invloed uit te oefenen op het resultaat.

Wederzijds begrip voor de complexiteit van dit soort vraagstukken is een uitdaging. Het uiteindelijke doel is dat alle betrokken partijen gezamenlijk tot nieuwe initiatieven komen voor concrete actuele vraagstukken (aanlijngebied honden, geluidsoverlast, afval, etc.) waarbij het begrip voor elkaars situatie versterkt wordt.

Slot

Het geven van bootcamplessen in het plantsoen is natuurlijk prima. Echter als er in de ochtend al vroeg wordt gestart en dit gepaard gaat met harde opzwepende muziek uit boxjes, dan zorgt dit voor spanning en overlast.

Het drinken van een alcoholisch drankje op de plekken waar dit tot 22:00 gedoogd wordt moet kunnen. Alleen als de kratten meters hoog staan en men dronken voor overlast zorgt, is er wel een probleem.

De belasting van het Noorderplantsoen en stadsstrand blijft een ingewikkeld thema. Er is geen makkelijke oplossing/ Quick fix voorhanden. Het is een traject van de lange adem. Aan de ene kant wordt er ingezet op duidelijke maatregelen en handhaving. De regels zijn gesteld, worden helder gecommuniceerd (er wordt nog gekeken naar verbeterde communicatie via o.a. bebording) en er zal op gehandhaafd worden.

Echter gezien de capaciteit van de politie en THOR is het niet mogelijk 24/7 in het Noorderplantsoen en stadsstrand aanwezig te zijn. Wel wordt er op drukke dagen intensiever samengewerkt en zijn de lijnen onderling kort. Ook zal er de eerste zomerse dagen extra gehandhaafd worden. Op deze manier wordt aan het begin van het seizoen direct de grenzen aangegeven. Het is echter onmogelijk om te garanderen dat er geen overlast meer zal zijn. De 'maakbaarheid' van de gemeente loopt hier tegen zijn grenzen aan.

Er wordt ingezet op een preventieve aanpak. Hierbij wordt er nadrukkelijk een beroep gedaan op alle andere actoren zoals bewoners, ondernemers, studenten, studentenverenigingen, etc. Alleen met alle partijen gezamenlijk kan er een oplossing gevonden worden. Met als uiteindelijke doel *dat iedereen iets meer rekening houdt met de ander*.

We zullen de ontwikkelingen in het Noorderplantsoen en stadsstrand in de toekomst goed blijven monitoren (o.a. door in gesprek te blijven met de verschillende groepen) en waar nodig het beleid aanpassen.

We vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.